20. ledna 2016
21:59

Pravidelná rubrika OJKT:

PŘEDSTAVUJEME OBCE NAŠEHO REGIONU

Bradlecká Lhota

Když přijíždíte k Jičínu, a je jedno zda od Mladé Boleslavi, Hradce Králové či Nové Paky, nemůžete přehlédnout na severu val mohutných kopců, které se tyčí vysoko nad krajinou. Jičínská pahorkatina zde končí v nadmořské výšce zhruba 300 m n. m. a kopce patří již k Ještědsko-kozákovskému hřbetu (Tábor 678 m n. m., Bradlec 547 m n. m.) nebo Krkonošskému podhůří (Kumburk 642 m n. m.). Tyto tři geomorfologické celky se střetávají v katastru Bradlecké Lhoty.

Bradlecká Lhota byla založena při velkém osídlování Čech kolem r. 1200. První písemná zmínka o obci je z r. 1395. Lhota je zde zmiňována pod názvem Hrnčířská, protože se zde kopalo velké množství hrnčířské hlíny. O Lhotě Bradlecké se prvně zmiňuje soupis majetku Jiřího z Valdštejna r. 1533. Ve Lhotě bylo tenkrát 12 usedlostí a 1 mlýn. V 16. století některé prameny hovoří o Lhotě také jako o Železné či Železnické. R. 1624 daroval Albrecht z Valdštejna Bradleckou Lhotu jezuitské koleji v Jičíně. Naše vesnice tedy patřila k milíčevskému panství, a to až do r. 1841, kdy ji kníže Rohan přikoupil k panství lomnickému. Přelom 19. a 20. století byl dobou rozkvětu. Bradlecká Lhota v tomto směru zvláště vynikala. Bylo to hlavně zásluhou lomnického rodáka, učitele J. J. Fučíka, který působil na zdejší jednotřídce.

Škola zde byla postavena r. 1886. Lidová knihovna byla založena o rok později. Sbor dobrovolných hasičů byl založen r. 1895 a čítal 40 hasičů. Divadlo se zde hraje od r. 1900. Vzdělávací a hospodářský spolek „Havlíček" byl založen r. 1906 a Spořitelní a záložní spolek „Kampelička" r. 1910. Tělocvičná jednota Sokol byla založena roku 1920. Kromě školy byla v letech 1895–96 zbudována i obecní silnice, r. 1901 kaple sv. Ludmily. R. 1931 byl na tomto místě postaven betonový most namísto dřevěného. V letech 1958–1962 byl dostavěn kulturní dům s prostory pro místní organizace, r. 1968 koupaliště, r. 1969 antukové hřiště. V 70. letech byla dokončena regulace potoka, silnice a stavba obchodu s hospodou. Pole okolo Lhoty jsou bohatým nalezištěm polodrahokamů, zvláště pak achátů. V potoce lze nalézt krásně zbarvené české granátky.

Urbanistický vývoj obce

Podkrkonoší je jedna z oblastí Čech, kde jsou staré dřevěné stavby zachovávány nejdéle. Jde o oblast typických třídílných roubených chalup s charak-

teristickým štítem. V naší oblasti jeho svébytná forma dostala označení „novopacká lomenice“.
Bradlecká Lhota je typická zemědělská vesnice založená na počátku 13. století podle vodního toku. V roce 1890 stálo ve Lhotě 67 stavení, z toho 21 domků a 46 chalup. R. 1930 bylo ve vsi 78 stavení – 43 domků a 35 chalup. R. 1950 bylo ve vesnici 49 domků a 32 chalup. R. 1990 zbylo ve vsi 13 chalup a 91 domků. Z tohoto počtu není však asi 40 stavení trvale obydleno.

Lhotecká škola

Již kolem roku 1840 byly ve Lhotě snahy o zřízení vlastní školy. Nenašly však podporu u všech obyvatel obce, a proto se od nich upustilo. V padesátých letech 19. století se měla železnická škola přestavovat. Všechny přiškolené obce se na této stavbě měly podílet. Ze stavby ovšem sešlo, a tehdy se ve Lhotě znovu mluvilo o vlastní škole. V roce 1871 začaly usilovat o povolení vlastní školy Kyje. Byla projevena myšlenka zřídit společnou školu pro Kyje a Lhotu. Dvě stavení, na školu vyhlédnutá, však prohlásil c. k. semilský okresní hejtman za nevyhovující. Doporučil postavit budovu novou. Kyjovští se zdráhali podílet se na nákladné stavbě nové školy ve Lhotě a záhy se domohli školy vlastní. Lhota, obávajíce se velkého nákladu na novou školu, jednání o povolení vlastní školy ukončila. O škole se nemluvilo až do roku 1883, kdy se měla stavět nová budova školy v Železnici. Počet dětí byl ve Lhotě dostatečný, a tak se Lhotečtí konečně shodli na přání mít vlastní školu. Nastalo dlouhé období žádostí a zdůvodňování, ale nakonec byla škola za pomoci novoveského učitele J. J. Fučíka a poslance J. L. Maška v roce 1886 povolena. Plán na školu a rozpočet zhotovil zednický mistr Jan Šroubek z Lomnice n. P. dle návrhu J. J. Fučíka. Náklady na stavbu byly téměř 8.000 zlatých. Stavba se financovala z různých zdrojů – vybírání přirážky k dani od občanů, vyplacení podílu z obilného fondu, půjčka z banky, ze spořitelny, půjčky od občanů atd. Jako první učitel byl do Lhoty dosazen Josef Jan Fučík, který do té doby působil v Nové Vsi nad Popelkou.

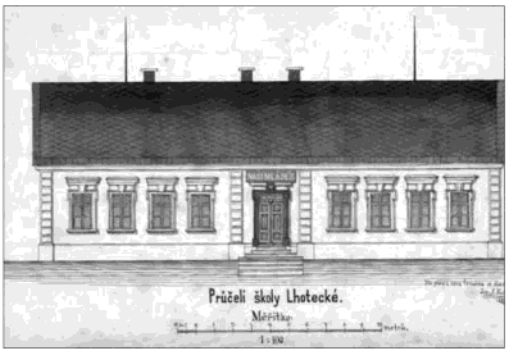

Josef Jan Fučík *(10. 12. 1859 – 13. 6. 1930)*

Ve čtvrtek 10. prosince 1859 se narodil Antonínu Fučíkovi a jeho druhé ženě Anně syn Josef. Stalo se tak v malé chaloupce v Dolení Lomnici čp. 58. Roku 1865 začal chodit do školy. V říjnu 1871 postoupil do I. ročníku měšťanské školy. Tou dobou dostal od souseda – hostinského Maška – starý lidový kalendář s popisem historie Lomnice a mnoha dalšími příběhy ze starých časů svého rodného města. Snad i ten podnítil jeho zájem o regionální historii. Jako žák II. třídy „měšťanky“ sestavil knížečku o Lomnici a zmiňuje se zde i o ostat-

ních obcích okresu. Nakreslil do ní i jednu ze svých prvních mapek. Roku 1874 složil zkoušku a byl přijat na Učitelský ústav v Jičíně.

O prázdninách roku 1876 zemřel J. J. Fučíkovi otec a poručníkem mu byl stanoven majitel barvírny a lomnický písmák Vít Slavík, v jehož knihovně často a rád studoval a který chlapce podporoval ve studiích po všech stránkách. Studia na učitelském ústavu úspěšně završil maturitou roku 1878 a stal se zatímním učitelem v Nové Vsi. Seznamuje se s dcerou rolníka Františka Mizery Eleonorou, kterou si vzal roku 1882 za manželku. Téhož roku vykonává i zkoušku učitelské způsobilosti a výrazně vstupuje i do života nejen v obci.

Do Lhoty se přistěhoval 3. 11. 1886 a hned druhý den začal vyučovat. Začátky byly těžké, neboť na škole prakticky neexistovaly učební pomůcky a 68 malých Lhoťáků sedících v lavicích v jediné třídě mu práci zrovna také neulehčilo. U dětí i u rodičů však záhy získal přirozenou autoritu, takže se Lhotě takřka vyhnul velký problém tehdejšího školství – nepravidelné posílání dětí do vyučování.

Ostatní aktivity, které Fučík vyvíjel, však nikdy nebyly na úkor jeho hlavní profese. O tom nejlépe svědčí kronika lhotecké školy, psaná od roku 1887. Sepsána zde je i historie Lhoty, včetně nákresu jejích historických plánků a dějin každé usedlosti. V kronice jsou rovněž popisovány události v obci tak podrobně, že při založení obecní kroniky sloužily Fučíkovy zápisy jako jediný spolehlivý zdroj informací a jsou do ní vlastně opsány. Fučík nechtěl vzdělávat pouze děti, ale i ostatní obyvatele, proto se roku 1887 rozhodl založit školní i obecní knihovnu. Sám do nich daroval řadu knih a přesvědčoval známé pražské nakladatele k zaslání několika výtisků zdarma. Knihovna se utěšeně rozrůstala a brzo se v mnoha ohledech stala nejlepší v okrese.

Ihned se aktivně zapojil i do činnosti obecního úřadu a od roku 1887 vedl jeho účty a písemnou agendu až do roku 1930. Roku 1889 založil ve školní zahradě ovocnou školku, z níž spolu s dětmi malé stromky přesazoval na obecní pozemky. Jeho zásluhou se na Zemskou jubilejní výstavu v Praze roku 1891 dostaly slohové práce dětí z lhotecké školy.

Sbor dobrovolných hasičů vznikl na jeho popud ve Lhotě r. 1894. Sám se stal jeho jednatelem a v této funkci vydržel po celých 30 let až do roku 1925. I do časopisu „Český hasič“ přispíval celou řadou článků. Roku 1895 se v Praze konala Národopisná výstava československá a k této příležitosti nakreslil Fučík na 50 map a plánů. Navíc zajistil výrobu modelu lhotecké rychty a byl duchovním otcem celé expozice Lomnicka.

V roce 1898 zemřela jeho manželka Eleonora, se kterou měl 6 dětí. O rok později se znovu oženil, a to s Annou Čejkovou ze Lhoty. S ní měl dalších 11 dětí. Našel v ní nejen dobrou matku svých potomků, ale i ženu, která měla plné pochopení pro jeho práci a všemožně ho v ní podporovala. Sama se při všech starostech o domácnost ještě stačila připravit na zkoušky a stala se industriální učitelkou. Fučík tak měl klidné zázemí, které se pozitivně promítlo do jeho dalších činností.

Koncem roku 1899 inicioval ve Lhotě založení ochotnického divadelního spolku a sám se stal jeho režisérem. Od r. 1901 se stavěla v obecní režii silnice

ke Kyjům a veškerou agendu včetně účtů a výplat vedl opět Fučík. Tak tomu ostatně bylo i u všech dalších obecních staveb (1901 – kaple, 1903 – most u hospody, 1907 – obecní hřbitov).

Roku 1904 složil ze starších dětí a dospělých pěvecký sbor, který se pravidelně scházel každou neděli odpoledne ve škole. Fučík učil zpívat hlavně lidové písně, a to většinou čtyřhlasně. V roce 1906 založil čtenářsko-divadelní spolek „Havlíček". I v něm se stal jednatelem. I o vznik lhotecké kampeličky se Fučík zasloužil, a to roku 1910. Byl zvolen předsedou dozorčí rady a o rok později se stal pokladníkem. Tím byl až do své smrti, tedy téměř 20 let.

Roku 1911 slavila naše škola již čtvrtstoletí. Fučík při této příležitosti vydává vlastním nákladem „Památník jednotřídní školy obecné ve Lhotě Bradlecké". Válkou byla jeho činnost utlumena, ale hned po ní na učitelské konferenci 8. 12. 1918 byl Fučík slavnostně zvolen jako zástupce všeho učitelstva na Semilsku. V květnu roku 1921 je zvolen do rady starších Církve československé. Od roku 1920 do roku 1925 vycházel vlastivědný sborníček „Lomnicko n. Pop.". Vydávala ho jednota „Komenský" a Fučík byl jeho redaktorem. Sám do něho přispíval velkým množstvím článků především z historie regionu. Josef Fučík sbíral po 46 let informace o historii našeho okresu. Vypisoval si z matrik, navštěvoval různé archivy (mj. hruboskalský, sychrovský, jičínský, semilský), studoval staré zápisy a kroniky, urbáře, registratury atd. Část takto získaného materiálu používal do svých článků, brožurek a přednášek. Již během redigování „Sborníčku" přemýšlel o uceleném vydání své celoživotní práce. I lidé v jeho okolí ho k tomu tlačili, neboť Fučíkovi se blížil sedmý křížek, což začínalo být vidět i na jeho rukopisu. On sám se chtěl do rozsáhlého díla, které pojmenoval „Popis a dějiny okresu", pustit. Práce na sborníčku však spolykala velkou část jeho volného času, proto oznámil přerušení vydávání sborníčku. První sešit vyšel roku 1927 a Josef Fučík nestačil své životní dílo dokončit. Ze svého programu stačil napsat pouze část, ostatní zůstalo v črtách a poznámkách, ve kterých se dovedl orientovat jen on sám.

Ale ani vysoký věk a časová zaneprázdněnost nezabránily Fučíkovi v práci pro Lhotu. V roce 1926 inicioval postavení pomníku obětem I. světové války. V roce 1928 zjišťoval po okolních obcích možnost zavedení elektrické energie. Úspěšně vyjednával i v Praze a se Svazem východočeských elektráren v Hradci Králové. Následně byl zvolen předsedou elektrárenského družstva. O rok později probudil k činnosti spolek „Havlíček", který setrvával od konce války prakticky v letargii. Až do své smrti navštěvoval pilně schůze všech obecních spolků a aktivně se účastnil jejich jednání, pořádal divadla a další kulturní akce. I tento zkrácený výčet jeho činností ukazuje, jaký ohromný kus práce vykonal pro naši vesnici i celý lomnický region.

Lhotecká kronika

O prvním kronikáři, J. J. Fučíkovi, jsme se již zmínili. Lhotecká kronika je však především pevně spjata se jménem Jaroslava Seligera (29. 11. 1899 – 19. 4. 1987). Lhoteckou kroniku začal psát v roce 1957. Zápisy v kronice doplnil podle obecních archiválií

až k období konce I. světové války. V kronikách uplatnil svůj výtvarný talent, který zdědil po matce. Jeho matka byla totiž vyšívačkou monogramů, vyšívala národní lidové kroje a byla nadanou lidovou kreslířkou. Lidové ornamenty, jak je kdysi jeho maminka vyšívala, najdeme ve lhoteckých kronikách velmi často. V červenci 1983 ovdověl a zůstal v domku sám. Kroniku vedl přes čtvrt století. Nesmíme opomenout ani jeho činnost národopisnou. Obcházel starší lhotecké občany a zapisoval jejich vzpomínky na dřívější život. I těmito příběhy obohacoval své zápisy do kronik.

Cesty a silnice

Komunikace jsou pro život obce velmi důležité. Vzhledem k tomu, že se nikdy nerealizoval záměr silnice na Žďár, jsou pro Lhotu podstatné silnice Jičín – Lomnice, silnice na Kyje, a pak samozřejmě také obecní cesty.

V letech 1864–65 byla dokončena okresní silnice ze Železnice do Lomnice. Do té doby se jezdilo starou cestou lesem podél ploužnického potoka. Při pravidelné údržbě vydržela v původní podobě až do r. 1930, kdy okres sáhl k velké opravě a rozšíření vozovky na některých místech. Původně měly být změny ještě větší a silnice přes obec měla vést rovně, ale někteří majitelé zahrad nechtěli prodat své pozemky, a tak si silnice zachovala původní tvar se zatáčkami ve středu obce.

První zmínka o okresní silnici na Kyje je z r. 1925, kdy do Lhoty přišlo oznámení Okresní správní komise v Lomnici, že v brzké době vypracuje projekt nové silnice Bradlecká Lhota – Kyje – Cidlina, která nahradí starší obecní silnice. Vlastní stavba začala 10. srpna 1933 a byla dokončena o rok později. K velké opravě a asfaltování této silnice došlo až r. 1967.

Na konci 19. století byly důležité obecní cesty po obci k Soběrazi a od splavů ke Kyjím. Dále se dalo chodit za milířem ke Žďáru a Klepandě nebo z dolní části obce k Železnici.

Sokol pro Kyje a Lhotu Bradleckou

Sokol pro Kyje a Lhotu Bradleckou byl založen v roce 1920. V začátcích svého působení neměl Sokol peněz nazbyt. Půl roku po založení jednoty její první starosta, učitel Jaroslav Fučík, shledal, že se práci spolkové nemůže věnovat plnou silou, neboť mu to nedovolují kantorské povinnosti. Do další valné hromady tak úkoly starosty přešly na ostatní členy výboru. Začátkem roku 1921 byl do funkce starosty zvolen Josef Zajíc ze Lhoty a za místostarostu Josef Zajíc z Kyjů. Svá místa zastávali ke spokojenosti členů, a proto takto vypadalo vedení Sokola pro Kyje a Lhotu Bradleckou až do r. 1939, kdy si funkce po hlasování valné hromady vyměnili.

Život Sokola se postupně dostával do vyjetých kolejí spolkové činnosti. V lednu ples a valná hromada, potom divadelní představení, v létě cestování na okrsková cvičení, oslavy v okolí, výlety, na podzim opět nějaké to divadlo, 28. října akademie a k tomu po celý rok pravidelná cvičení dětí i dospělých, každý měsíc výborová schůze a do toho všeho nepravidelné přednášky, besedy a večírky. Roku 1925 se členem Sokola stal rotmistr Jan Motl, a střelnice se tak stala místem mnoha akcí Sokolem pořádaných.

V roce 1927 vyvrcholily také spory s hostinským Kalvachem, který si neustále stěžoval na chování sokolů při cvičeních. Ti byli tak znechuceni, že začali po Lhotě shánět stodolu vhodnou ke cvičení. Nakonec se spory vyřešily, a sokolové dokonce nechávají v roce 1928 zavést do sálu elektrický proud.

Rok 1938 probíhal hlavně v přípravách na další slet, ale všude již bylo cítit napjatou atmosféru z vývoje evropské politiky. V r. 1939 se měl ve Lhotě konat okrskový slet, byl však o rok odložen a zanedlouho bylo jasné, že se nebude vůbec konat. Sokolové ve Lhotě byli na rozpacích, jaký postoj zaujmout k vývoji ve společnosti, a řídili se proto radami župních věstníků. Ty v té době doporučovaly pouze vycházky po okolí v civilním oblečení. Jakousi činnost vyvíjel Sokol ještě v roce 1940, ale valnou hromadou ze dne 9. března 1941 (za přítomnosti policie) jeho práce téměř končí.

Dětský den pořádaný TJ Sokol

První valná hromada v osvobozené republice se konala 26. 1. 1946. S novým zápalem se v těchto letech pustil Sokol do práce a obnovil ji ve všech směrech – při cvičení, zábavách či kulturních akcích. Navíc se v listopadu 1946 ustavil ve Lhotě lyžařský odbor, který zahájil svoji činnost závody. Ani po únorové politické změně nepřestala jednota vyvíjet činnost. Název Tělocvičná jednota Sokol se změnil na Tělovýchovná jednota Sokol. Lhotečtí sokolové však dál konali svoji starou práci a konali ji dobře. O tom svědčí i velké množství pořádaných akcí. Koncem sedmdesátých let vznikl při Sokole oddíl stolního tenisu.

R. 1990 si Sokol připomenul 70 let svého trvání oslavou, která byla spojena s promítáním a výstavou.

Sbor dobrovolných hasičů

V 80. letech 19. století vstoupil v platnosti zákon, který ukládal obcím s více než 50 popisnými čísly mít hasičský sbor i řádné materiální vybavení. Proto byla Bradlecká Lhota r. 1890 vyzvána okresním úřadem v Lomnici nad Popelkou, aby se postarala o vyhovující hasičské prostředky. To ostatně požadovali i sami obyvatelé Lhoty, vždyť např. jen v letech 1872–1881 bylo ve Lhotě 10 velkých požárů!

Oficiální ustanovení spolku dobrovolných hasičů bylo tak již jen otázkou času. Lhotecký učitel Josef Jan Fučík sepsal prohlášení o přistoupení ke spolku, které 21. dubna 1895 podepsalo 23 Lhoťáků. Na základě tohoto prohlášení mohl starosta obce Josef Luňák svolat první valnou hromadu. Na ní byl sbor dobrovolných hasičů Bradlecká Lhota slavnostně ustanoven. K 1. 1. 1986 byl pak přijat k župě č. 19 – Jičínské, která byla založena r. 1882. Prvním předsedou sboru se stal Alois Kazda, velitelem Josef Luňák a jednatelem J. J. Fučík.

První výjezd k ohni si tak hasiči připsali 27. 8. 1895 zásahem v Železnici. Dříve než ohně se Lhoťáci dočkali jiného živlu. 23. května 1897 po dopolední průtrži mračen byla v obci povodeň, která napáchala velké škody. Ve Lhotě vypukl požár až 17. prosince 1900, kdy hořelo ve stavení čp. 14. Přání každého sboru, aby ve vesnici nehořelo, se Lhoťákům vyplňovalo po dlouhých 33 let, od r. 1938 až do r. 1971.

Hasiči se v prvních letech své činnosti věnovali spolkovému životu opravdu pečlivě a byli přínosem pro obec i v jiných oblastech než při samotných

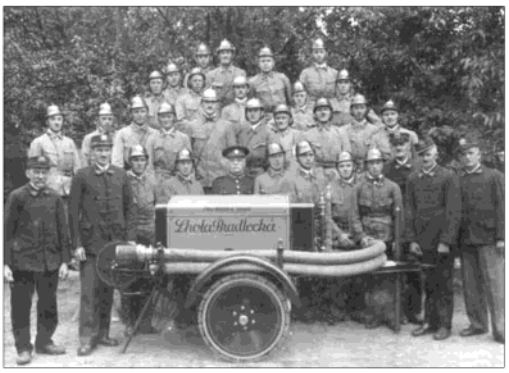

požárech. Hráli např. divadlo nebo reprezentovali obec ve slavnostních stejnokrojích na kulturních akcích v okolí.

Obec podporovala sbor nejen materiálně, ale sjednávala mu i různé výhody. Tak např. v usnesení z r. 1909 si za každého cvičení, které hasič absolvoval, mohl v hospodě vypít dvě piva zdarma.

R. 1912 změnili lhotečtí hasiči svoji domovskou župu. Stali se součástí Hasičské župy Lomnické. Sbor měl roku 1913 k dispozici jednu čtyřkolovou stříkačku, 4 přenosné stříkačky, 150 m hadic, 6 m savic, 4 dvouhákové žebříky, 2 jiné žebříky a 10 košíků celkem za 3000 K. Ve sboru aktivně působilo 25 hasičů, dalších 6 bylo přispívajících a 10 zakládajících.

Dvacetileté výročí trvání sboru r. 1915 tak připadlo do chmurného období, kdy na nějaké oslavy nebylo samozřejmě ani pomyšlení. Zvláště když do války bylo odvedeno 15 hasičů z 23 členů. V letech 1915–1916 spolek vyvíjel jen nejzákladnější činnost, ale roku 1917 a 1918 ustala i ta.

Jednou z prvních poválečných akcí hasičů byla účast na oslavách Jana Husa 5. července 1919 v Železnici a 6. července v Lomnici. Na jedné z prvních schůzí bylo také usneseno, že se hasiči budou zúčastňovat všech pohřbů svých členů.

R. 1925 měl sbor 30. výročí vzniku, ale v poněkud rozpačité spolkové atmosféře nebylo místo na nějaké velké oslavy. Po více než třicetileté činnosti v SDH vystoupil r. 1926 z funkce jednatele Josef Fučík a na jeho místo byl přijat jeho kantorský nástupce Josef Stříbrný.

Začátkem 30. let činnost hasičů pokračovala v postupném rozvíjení aktivit. Trochu ji utlumila jen ekonomická situace v tomto období. V hasičském kalendáři však nechyběl tradiční ples, který se stejně jako dříve konal střídavě v obou lhoteckých hospodách. Hrála kapela J. Slavíka s osmi hudebníky a kapelníkem.

Nedílnou součástí SDH ve Lhotě byla samaritní četa. Samaritáni se zúčastňovali důkladných i několikadenních školení. Sami potom osvětu o poskytování první pomoci šířili mezi obyvatele Lhoty. R. 1931 zasahovali lhotečtí sama-

Oslava 120 let od založení SDH. Družstvo veteránů

ritáni např. při nehodě dvou bicyklů, poskytli první pomoc posádce havarovanému automobilu a lidem při nehodě státních autobusů. Jak je vidět, samaritánská četa nebyla jen na ozdobu, ale plnila na vesnici úlohu první instance v případě úrazů. Samaritáni se pečlivě starali o vybavení svých lékárniček a zvali na přednášky zkušené osobnosti z oboru.

Po aktivitě z poloviny třicátých let však znamenalo nadcházející období pochopitelný útlum. Hasiči museli doplnit inventář podle nových představ o funkci SDH na vsi a povinně seznámit všechny členy, jak se mají chovat v případě náletu. Za války zasahovali hasiči pouze při odčerpávání vody ze sklepů.

První slavnostní schůze po osvobození se konala 5. května 1945. V následujícím roce byly provedeny volby podle původních stanov a v lednu 1947 byl hasičský ples jako za starých časů i s velkou návštěvou. Po r. 1948 byl zájem o spolkovou činnost malý. Nicméně plesy se konaly pravidelně a mnohdy to byla jediná akce, kde se sešla většina sboru. Lomnická župa Raisova byla zrušena a všechny její sbory přešly pod okresní vedení v Semilech.

Větší aktivita hasičů přišla s rokem 1955, kdy si sbor připomínal 60. výročí založení. Drobnými opravami prošla stará zbrojnice a pod hlavičkou požárníků byla založena desetičlenná kapela. Ta hrála i na hasičských bálech. Obnovena byla i činnost aktivní a družstvo mužů začalo nacvičovat na soutěže.

O nové zbrojnici se jednalo r. 1946, ale až po dvanácti letech dostal projekt konkrétnější obrysy. Rozhodnuto bylo spolu s MNV vykoupit pozemky přes potok a postavit novou zbrojnici jako součást kulturního domu. R. 1959 si do ní hasiči přivezli novou stříkačku zakoupenou z okresních fondů a ve stejném roce byla dokončena i celá první etapa stavby kulturního domu, kde se tak mohla pořádat již prosincová výroční schůze.

Od jara 1966 byl také shromažďován materiál na stavbu koupaliště, které mělo sloužit i jako hasičská nádrž. Přeložen byl tok Zlatníku blíže k lesu, aby vzniklo místo pro vlastní nádrž. Po průtrži mračen však byla většina práce znehodnocena a pro nepříznivé počasí byly veškeré práce odloženy na r. 1967. K lomnickému okrsku patří již neodmyslitelně klání hasičů na Tuhaňském poháru. R. 1990 se zde našim hasičům podařilo předvést nejrychlejší útok! V devadesátých letech se vůbec lhoteckému sboru v měřítcích lomnického okrsku poměrně dařilo. 15. června 1991 byla okrsková soutěž pořádána ve Lhotě na střelnici a pořádající lhotečtí hasiči skončili na 4. místě.

V roce 2005 si sbor připomněl 110 let od svého založení. Součástí oslav byla slavnostní valná hromada, průvod na hřbitov a položení květin ke hrobům zakladatelů, výstava požární techniky a večerní zábava. K 1. 1. 2010 měl sbor 56 členů.

Amatérské divadlo

Lhota se nemůže chlubit, že by její ochotnický soubor patřil mezi nejstarší v okrese. V čem však předčí většinu obcí, je počet odehraných her, což souvisí s tím, že za života J. J. Fučíka byla divadla pořádána velmi často. Divadelní tradice nebyla ani potom nikdy na delší dobu přerušena. Dospělí ochotníci také našli zdatné pokračovatele v Dětském divadelním souboru.

Na Fučíkův popud svolal Antonín Babák v neděli 5. 11. 1899 obecní schůzi, na které bylo rozhodnuto o založení ochotnického spolku. Hned druhý den napsal Fučík do každého domu dopis, ve kterém informoval o rozhodnutí založit divadlo, vyložil jeho potřebnost a žádal o příspěvek. S hostinským Karlem

Krejčím (čp. 1) bylo dohodnuto hraní her v jeho hospodě. Jelikož zde byla jenom jedna místnost, muselo se jeviště i celá scéna vždy stavět až před divadlem a po něm opět rozebrat. Hrát tedy bylo kde, a tak 9. 12. mohl putovat do lhoteckých domácností další dopis, tentokrát vyzývající všechny zájemce o hraní, aby se nazítří dostavili do školy. Nedělní odpoledne 10. 12. bylo tak svědkem čtení první hry „Staří blázni" a rozdělování prvních rolí v historii lhoteckého divadla. Na koho nevyšla čtená úloha, zahrál si alespoň jako statista. O tom, že by bylo pěkné sehrát první představení 1. 1. 1900 se jednalo již na zakládající schůzi. Nyní to vypadalo, že by se tento termín mohl stihnout. Na Fučíkových bedrech kromě režie spočinulo i veškeré zabezpečení hry.

Na Nový rok dorazilo v půl osmé večer do lhotecké hospody hodně lidí, a to hlavně ze Železnice. Za mihotavého svitu svíček zhlédli výše zmiňovanou divadelní hru „Staří blázni". Tuto selskou veselohru o třech jednáních napsal sobotecký rodák J. Turnovský podle známé Štolbovy povídky. Hra byla diváky přijata velmi dobře, a tak se ochotníci s velkou chutí pustili do přípravy dalších her. Za rok 1900 stihli uvést ještě dalších 6 premiér.

Výtěžek z her musel být věnován dobročinným účelům. Do I. světové války se divadlo hrálo především ve prospěch knihoven, SDH, nového jeviště a garderoby, opravy sochy Nejsvětější trojice, výzdoby kaple sv. Lidmily, ale i pro Českou zemskou komisi pro ochranu zanedbané mládeže.

V roce 1920 byl ve Lhotě založen Sokol a divák si mohl mnout ruce. Aby měl tento spolek dostatek prostředků na nákup nářadí a na další svoji činnost, byl nucen hrát často divadlo. V září 1928 se na sokolské schůzi opět přetřásala otázka, zda divadlo hrát společně s hasiči a kam půjde zisk. Nakonec bylo rozhodnuto hrát společně střídavě jedno představení pod hlavičkou Sokola a druhé pod hasiči.

V lednu 1929 měl učitel Fučík na sokolské schůzi proslov o spolku „Havlíček", který byl vždy kulturním přínosem pro obec a který prakticky přestal existovat. Bývalí členové Havlíčka se ihned zavázali, že znovu obnoví svoji činnost, a na Velikonoce spolu se Sokolem připravily divadelní hru „Zámecké strašidlo".

Hned po válce si obecní spolky, jejichž činnost byla v minulých letech silně omezena, spravily chuť i na divadelních prknech. Ještě v roce 1945 uvedl nově vzniklý Český svaz mládeže za války zakázanou hru „Červený mlýn“. V roce 1946 byly ve Lhotě hned čtyři premiéry. Hry „Krakonoš“ a „Bejvávalo“ byly posledním počinem osvětového spolku Havlíček, který se poté již definitivně rozpadl. Sokol uvedl hry „Paličova dcera“ a „Zlatá Praha“. Pod hlavičkou hasičů se hrála v roce 1947 dvě představení. Osvětová komise uvedla svoji hru „Srážka vlaků“ v březnu 1948 a v prosinci toho samého roku ještě Lhota viděla hru „Na hranicích“ od hasičů.

V nastalých letech se venkova velmi dotkly sociální a majetkové změny ve společnosti. Vztahy mezi obyvateli byly proto často narušeny a chvíli trvalo, než se znovu ustálily. Hasiči i Sokol neměli v té době mnoho členů ochotných ve spolcích pracovat a za tohoto stavu se divadlo hrát nedalo. V té době se odvážil pouze Český svaz mládeže uvést hru „Palackého třída“ (1950), ale s nevalnou odezvou.

Divadelní půst trval ve Lhotě šest let. Až 1. 4. 1956 sehráli lhotečtí ochotníci divadlo „Kristýna“. Hru zvládli dobře, a tak se s ní nebáli koncem dubna vyjet na hostování do Tuhaně.

Rok 1962 byl posledním rokem, kdy se divadlo hrálo v sálku hospody čp. 1, který byl po celých šedesát let centrem spolkového života v obci. V prosinci zde ochotníci uvedli dvakrát v jeden den „Pivovar v Sojkově“. Příští rok se hrálo již o několik desítek metrů dále – v novém kulturním domě. Nová divadelní prkna si nejprve vyzkoušely děti. Školáci ze Lhoty a ze Železnice zde 24. března uvedli hru „Vyměněná princezna“. Bylo to tedy ještě před slavnostním otevřením kulturního domu, které proběhlo 23. 6. 1963.

Dospělí ochotníci uvedli 25. 12. 1967 „Pension Belvedére“. Po jejím uvedení asi nikdo netušil, že šlo o zatím poslední hru dospělých v historii lhoteckého divadla. Kapitolu divadelních představení padesátých a šedesátých let tak uzavřeli školáci svojí hrou „Kašpárek, Honza a zakletá princezna“ (1968).

Po roce 1968 došlo pro mnohé ochotnické divadelní soubory k triviální, přesto osudové změně v přístupu k zábavě na vesnicích. Konec 60. a začátek 70. let se stal obdobím, kdy na venkov ve velké míře pronikají televizory. Pouhé pasivní přijímání zábavy z obrazovky zvítězilo a tato doba je dobou zániku mnoha ochotnických divadel.

Divadelně nevyužitý kulturní dům, rekvizitárna plná kulis, pláten a dalších věcí a hlavně stále živá bohatá divadelní tradice. Bylo by přece škoda nechat to jen tak! To si řekly r. 1978 ženy Sokola a v čele s Jarmilou Blažkovou začaly budovat nový divadelní soubor. Skládal se výhradně z dětí a tomu odpovídal i repertoár – hrály se pouze pohádky. Ta první se jmenovala „Elce, Pelce, do pekelce“ a sehrána byla 1. ledna 1979. S hrou „Dvě Maryčky“ (1982) opustil náš Dětský divadelní soubor (DDS) lhotecké jeviště a úspěšně se zúčastnil přehlídky Dětské amatérské divadelní tvorby v Semilech (11. – 18. 4. 1982). Dosud sehrál DDS 21 představení. Se všemi reprízami bychom se dobrali k číslu, které se blíží sedmi desítkám. Ve hrách se vystřídalo na 100 dětí a dnes hrají již i potomci těch, kteří hráli v DDS v jeho začátcích.

Ovocnářství

Bradlecká Lhota má pro ovocnářství výborné dispozice. Údolí, ve kterém leží, je ze tří stran obklopeno hradbou kopců, které chrání území před nepříznivými povětrnostními vlivy. Otevřeno je pouze k jihu, a většina strání má

tak po celý rok dostatek slunečního světla. Z celého semilského okresu vyniká právě naše obec nejpříhodnějším klimatem, a tak se jí začalo v 19. století říkat „Semilská Itálie". Na jaře, v době květu, prý vypadaly z dálky lhotecké stráně, jako kdyby na ně napadl sníh. Tolik u nás bývalo sadů. Velké množství ovoce bylo nutné zpracovat, což dříve nešlo jinak než sušením. Však když Lhoťáci přišli na nějaký trh v okolí, nikdo jim neřekl jinak než „Křížaláci".

Cenným svědectvím o lhoteckém ovocnářství a hlavně pak o sušení jsou vzpomínky pana Jana Fišery z čp. 33, které jsou zachyceny ve lhotecké kronice. Zápis pochází z roku 1965: „Naše vesnice svojí polohou se dobře hodí pro pěstování ovoce a také se zde ovoci dobře daří. Dnes převažují jabloně, ale v minulosti byly to třešně, ale hlavně to byly švestky. Od vesnice do polí podél cest soukromých i obecních i veřejných, po hranicích pozemků, podél břehů potoka, příkopů a svodnic vedly dlouhé aleje mohutných švestkových stromů, třeba ve dvou řadách vedle sebe na východ až k lesu a na západ daleko do polí, kam až dosahovaly hranice pozemků zdejších zemědělců. Poslední veliká úroda švestek, kdy tyto aleje ještě byly v plné síle, byla v roce 1922. Švestky se zčásti prodávaly syrové, a to často i na vývoz, hlavně do Německa. Ale z velké části se švestky sušily. U každého hospodářství stála sušírna buď v zahradě, nebo mimo, a velká většina jich stojí dosud, ovšem slouží většinou jako sklad různého nářadí, zařízení na sušení je vybouráno...

Rokem 1922 skončilo sušení švestek ve velkém. Vývoz do ciziny byl špatný, a byla to hlavně konkurence jugoslávských švestek a jejich modernějších zařízení na sušení. U nás suché švestky se prodávaly s velikým prodělkem, za 1 q – 180 Kč... V prosinci 1928 a v lednu 1929 napadlo mnoho sněhu na nezamrzlou zem a pod silnou vrstvou sněhu už nezamrzlo, a když pak koncem února a v březnu bylo na den krásné teplé počasí, začala míza proudit a v noci zase mrzlo, a protože byla ještě silná vrstva sněhu, míza v noci mrzla, trhala se kůra od kmenů, proto všechny stromy, které počaly po tuhé zimě usychati, měly od jižní strany kůru odtrženou a to znamenalo konec švestek, celé aleje se musely postupně vyporážeti a už se nevysazovaly...

Za podzimních večerů scházívala se lhotecká chasa i sousedé v sušírnách na besedy a vůně zapečených švestek byla cítit po celé naší vesnici."

Jaroslav HERCÍK

Loukovec

Obec Loukovec, dříve nazývaná Malý Loukov, leží v severovýchodní části okresu Mladá Boleslav na hřbetě táhnoucím se od Svijan a sklánějícím se k pravému břehu Jizery a k levému břehu strouhy, která se nazývala Lukavice. S Loukovem, dříve Velkým Loukovem, sousedí na východní straně (tzv. „Zelená cesta“ tvoří větší část této hranice), na severu a na západě hraničí s obcí Sovenice (strouha Lukavice). S Podolím a Březinou sousedí na jihu, kde hranici tvoří řeka Jizera. Jen malá část pozemků Loukovce leží na levém břehu Jizery. Loukovec je menší obec o rozloze 286 ha a skládá se z místních částí Loukovec a Hubálov. Z hlediska státní správy je začleněna pod obec III. stupně Mnichovo Hradiště. Rozkládá se 7 km severovýchodně od Mnichova Hradiště a 10 km západně od Turnova.

Historie

Obec obdržela jméno podle polohy mezi loukami. Poprvé je připomínána v roce 1215, kdy byla majetkem řádu křížovníků sv. Jana v Praze. Rozloha a uspořádání obce ukazují, že jejím základem bylo panské sídlo a k němu se později připojovaly chalupy. Část obce zvaná Kejov se nachází po obou stranách silnice ke Korytům. Domy na Straškově leží vedle Hubálova proti toku řeky Jizery. Nadmořská výška obce je 267 m.

Centrem obce Loukovce bylo vždy panské sídlo. Nejprve zde stávala dřevěná tvrz, která od roku 1225 vystřídala řadu majitelů. Byli to pánové Vřeslav řečený Literát, jehož potomci vlastnili do roku 1402 Loukovec s přilehlými obcemi Chlum, Lazec, Koryta, Lštění, Loukov a Březina, dále např. Václav Litevský ze Svinař, který držel zboží loukovecké v roce 1504 a tvrz i hospodářská stavení opravil.

Od roku 1541 vlastnil Loukovec Aleš Berka z Dubé. Berkové z Dubé přestavěli původní tvrz kolem roku 1600 na zámek, v němž sídlili až do vymření této rodové větve v roce 1640. V 17. století byl zámek za vlastnictví hrabat z Bredova barokně upraven. Během času však pustl, pouze několik místností v přízemí obývali dvorští úředníci.

V roce 1721 koupila Loukovec s přilehlými obcemi hraběnka Marie Markéta Černínová z Chudenic, manželka Františka Josefa z Valdštejna, majitele mnichovohradišťského zámku, která se zasloužila o stavby a opravy kostelů a sakrálních staveb v okolí. Valdštejnové vlastnili Loukovec téměř sto let. V roce 1820 ho prodali knížeti Karlu Alainu Gabrielu Rohanovi. Znak Valdštejnů a Rohanů, jako patronátních pánů, je dosud zazděn nad vchodem do místního kostela.

Roku 1910 byl zámek obnoven zvenčí a nově byla položena střecha. Knížetem Alainem Benjamínem Rohanem bylo zčásti upraveno první patro pro případné návštěvy šlechty. Ostatní prostory sloužily jako skladiště. Kníže však v roce 1912 zemřel a jeho syn JUDr. Alain Rohan, který získal veškerý majetek, do zámku v Loukovci, jenž byl již tehdy celý využíván k hospodářským účelům, žádné větší finanční prostředky neinvestoval.

Původní barokní zámek byl později přeměněn na hospodářské stavení. Do dnešních dnů se pod ním nacházejí ve sklepích rozsáhlé klenuté místnosti s výklenky, v nichž prý bývali za starých časů přikováni provinilci. Zbytky sgrafitových a štukových okras na fasádě zámku byly znatelné ještě ve dvacátých letech 20. století.

Velkostatek Loukovec držel ve své správě kníže Rohan až do roku 1878, poté ho pronajal Gustavu Richterovi.

Po vzniku Československé republiky zasáhl stát do vlastnictví zejména zemědělských pozemků tzv. první pozemkovou reformou, s cílem rozdělit velké soukromé pozemkové vlastnictví. Pozemková reforma proběhla v roce 1924. Po ukončení sklizně v daném roce byla dosavadním nájemcům dána výpověď. Z budov dvora a z polí byl vytvořen zbytkový statek. Po válce přišla kolektivizace zemědělství. To vše se týkalo i Loukovce. Mezníkem nynějšího hospodaření byla transformace zemědělských družstev v roce 1992, kdy byla dána především vlastníkům pozemků a lidem se vztahem k zemědělství možnost hospodaření na soukromých farmách. Od roku 1961 je obec Loukovec sídlem zemědělského družstva, dříve JZD. V bývalém zámečku jsou kanceláře vedení ZD a dále čtyři opravářské dílny, které zajišťují provozuschopnost veškeré mechanizace pro úseky rostlinné a živočišné výroby.

Všední život na dvoře v Loukovci kolem r. 1925

Kostel

Chrám Povýšení svatého Kříže stál v Loukovci v nějaké podobě od nepaměti. Ve 13. století patřil Loukovec bez pochyby ke komendě v Českém Dubu čili ke Světlé. Hlavní oltář v kostele je dřevěný se sochami sv. Vojtěcha a sv. Prokopa v životní velikosti a s obrazem Nalezení sv. Kříže, pod nímž klečí císařovna Helena v zeleném šatě. Obraz z poloviny 18. století je od stejného autora jako obraz v kostele v Bosni. V chrámu jsou ještě další dva postranní oltáře, dále kazatelna, křtitelnice, varhany a barokní lavice. Proti kazatelně stojí socha sv. Jana Nepomuckého. Vnitřní vybavení kostela doplňují obraz sv. Jana Nepomuckého, dva stříbrné kalichy a cínové svícny. Na dveřích do sakristie je velice pěkný tepaný barokní zámek. Ve věži kostela byly umístěny na mohutné dřevěné stolici dva zvony. Jelikož stará zvonová stolice z roku 1737 byla zcela prohnilá, byla v roce 1887 sestavena vazba nová.

Větší zvon, o průměru 83 cm a váze 397 kg, měl okolo koruny latinský nápis, na plášti erb Františka Josefa z Valdštejna a letopočet 1734. Druhý zvon, s průměrem 62 cm a váhou 203 kg, byl z roku 1735. Na plášti nesl reliéf sv. Rodiny. Větší zvon byl v listopadu roku 1916 sňat z věže a rekvírován k válečným účelům, rovněž tak i druhý zvon. Na kostele zbyl pouze tzv. sanktusník – umíráček. Ještě v lednu 1918 byly z kostela rekvírovány varhanní píšťaly.

Na kostele nebyly zvony do roku 1933. V tomto roce začala sbírka na nové zvony. Zvony ve věži kostela v Loukovci vyzváněly nece-

Kostel s farou a kalem v hospodářském dvoře. Vlevo ještě stojí brána do hospodářského dvora. Pohlednice byla pořízena kolem roku 1920.

lých devět let. V dubnu roku 1942 byly oba zabrány pro válečné účely. Dnes na kostele v Loukovci občas zvoní pouze „umíráček".

Kostel Povýšení svatého Kříže v Loukovci je v současné době v havarijním stavu a má velmi narušenou statiku. Obec Loukovec připravila v roce 2013 sbírku na záchranu kostela a opravu hřbitovní zdi. Projekt včetně vydaného stavebního povolení je již připraven. Rozpočtové náklady činí necelých 14 miliónů Kč. Objekt kostela a hřbitovní zdi je památkově chráněn. Kostel patří mezi nejvýznamnější církevní památky na Mladoboleslavsku.

Fara byla v Loukovci od nepaměti. Stála patrně na stejném místě jako ta dnešní. V roce 1700 byla postavena nová budova, v níž se do roku 1899 vystřídalo patnáct farářů, kteří sloužili bohoslužby, oddávali, křtili děti a pohřbívali i v kostelích obcí Březina, Jabloneček a Chocnějovice.

Od ledna 1941 byla farní budova v Loukovci pronajata České továrně na štumpy a klobouky v Hubálově. Od roku 1952 začala budova loukovecké fary sloužit jako místní národní výbor, kampelička a knihovna. Spodní pravá část stavení byla později upravena na garáž požárníků.

Fara v Loukovci kolem r. 1915. Ve výklenku nad vchodem do fary je soška sv. Jana Nepomuckého.

Škola

Ve vsi od starodávna existovala škola, ale podrobnější zprávy o ní chybí. Stála jistě někde poblíž kostela. Když v roce 1733 lehly popelem kostel a fara, vyhořela i školní budova.

Vyučování probíhalo nejprve v domě č. p. 23, přibližně od roku 1810 se vyučovalo v jedné místnosti panské budovy v č. p. 51, kde bývalo obydlí poklasného. V roce 1878 místní školní rada vyměnila starou sešlou školní budovu č. p. 51 za nedostavěný hostinec č. p. 11 hostinského a řezníka Jan Vlka.

V roce 1878 místní školní rada vyměnila starou sešlou školní budovu za nedostavěný hostinec č. p. 11 a upravila jej na školu. Dnes budova náleží ZD Sever Loukovec. Foto z r. 2012

V dlouhé historii školy v Loukovci se vystřídalo mnoho učitelů, kteří přišli nejen z různých míst rohanského panství, ale i z vedlejšího valdštejnského panství. První písemně doložený kantor se objevuje po polovině 17. století, kdy v roce 1651 učí ve škole v Loukovci kantor Lukáš Blažků, narozený v roce 1611. V 50. letech zde působil učitel Josef Kadlec, později zavřený za protistátní činnost, po něm nastoupil Václav Semerád, řídící učitel v letech 1950–1958. V letech 1979–1991 byla loukovecká škola uzavřena. Znovu otevřena byla ve školním roce 1991 – 1992, ředi-

telkou jednotřídní školy se stala Mgr. Lenka Kolocová z Mnichova Hradiště, v následujícím školním roce 1992–1993 ji vystřídala Mgr. Jana Kolocová z Veselé. V roce 1994–1995 se škola stala opět dvoutřídní. Ředitelkou školy byla ustanovena Školským úřadem v Mladé Boleslavi Lenka Kolocová. Ve škole bylo žákům poskytováno také stravování. Od roku 2000 působí ve škole jako učitelka Mgr. Michaela Čečelská.

Mateřská škola v Loukovci byla postavena v akci „Z" v průběhu let 1978 –1980. Na stavbě se podíleli občané z Loukovce, Loukova, Koryt, Sezemic a také pomáhali učni ze SOU Hubálov. Od školního roku 1990–1991 je mateřská škola trvale jednotřídní a druhý pavilon začala využívat nově zřízená základní škola.

Další zásadní změna potkala školu v roce 2003, kdy se škola stala právním subjektem. Došlo ke sloučení mateřské školy a základní školy pod jeden právní subjekt. A změnil se i název organizace – Základní škola a Mateřská škola Loukovec. Ředitelkou se stává Mgr. Lenka Kolocová.

V průběhu posledních let došlo k četným úpravám. Škola i školka byly vybaveny novým nábytkem ve třídách, stolečky, lavicemi, židlemi, šatními skříňkami. Škola byla vybavena počítačovou technikou, výukovými programy, interaktivními tabulemi a moderními didaktickými pomůckami. Největší změny proběhly v roce 2011 a 2012. Došlo k výměně oken, dveří, zateplení budovy, rekonstrukci střechy a škola dostala nový kabát. Velkou změnou prošla i zahrada. Nové herní prvky, lavičky, chodníčky, opravené altány, dětské brouzdaliště, výsadba nové zeleně. To vše mohou Loukovci závidět i mnohem větší školská zařízení.

Spolková činnost

Ve druhé polovině 19. století se začala výrazněji rozšiřovat spolková činnost, což souviselo jednak s politickým uvolněním, jednak se změnou životního stylu.

Životní styl se podstatně lišil od dnešního. Způsob trávení volného času se v průběhu druhé poloviny 19. století změnil. Objevily se mnohé novinky. Vedle běžných a tradičních církevních svátků a oslav, spojených se změnami ročního období, se začaly prosazovat i oficiální slavnosti a různorodé civilní hry, promenády a taneční zábavy. K oficiálním patřily oslavy narozenin císaře, jubilea jeho vlády a vojenské parády. Chodilo se do divadel a hospod. Vedl se čilý spolkový život a začalo se masově sportovat.

„Spolek vojenských vysloužilců, řečený veteránský", založený v Loukovci v roce 1874, se později přejmenoval na **spolek „Arimatejský"**. **„Spolek mládenců v Loukovci a okolí"** byl založen v roce 1893. Jeho členové se účastnili pohřebních průvodů svobodných osob, přispívali na dobročinné účely. Velice aktivní byl tento spolek v podpoře místní školy. „Mládenci" z Loukovce a z Koryt pořádali každým rokem „Zábavné večery" a výtěžek z nich věnovali na nákup učebních pomůcek.

V Loukovci existoval již v letech 1875–1877 **„Spolek ochotníků"**, který sehrál několik divadelních představení. Ta však byla nepřízní rakouské vlády všemožným způsobem omezována. V roce 1896 byl založen **„Spolek divadelních ochotníků Kolár"**. První divadelní představení v Loukovci se uskutečnilo v březnu roku 1896 v hostinci Jana Vlka. Hrála se hra „Palackého třída čp. 27". V průběhu let následovala řada dalších představení – veseloher, dramat, pohádek, historických her a kupletů. Divadelní představení měla vždy

u diváků úspěch. Hrálo se střídavě v hostinci „U Vlků“, „U Reslů“ a později natrvalo „U Retrů“. Soubor s nastudovanými hrami cestoval i do přilehlých obcí a naopak do Loukovce přijížděly jiné divadelní spolky. Přes všechny potíže se divadlo v Loukovci hrálo i v době I. světové války, i když v menším rozsahu. Za II. světové války sehrál divadelní spolek pouze jedno představení. Kvůli velkým potížím s okupanty další činnost divadelního souboru „Kolár“ v Loukovci ustala.

Po roce 1945 na krátkou dobu spolek obnovil svoji činnost. Zahrál několik představení, ale po změně politického systému někteří členové odstoupili. Původní spolek divadelních ochotníků „Kolár“ byl zlikvidován v roce 1951.

Po divadelních vystoupeních zůstaly jen vzpomínky a uznání těm, kteří pro obec Loukovec vykonali na tomto kulturním poli kus poctivé práce.

„Sbor dobrovolných hasičů“ byl založen v Loukovci v roce 1887. Skládal se z řádných členů a ochranného mužstva. Při svém založení měl 28 činných členů, 2 čestné členy a 7 přispívajících. Zároveň byl při sboru zřízen odbor hasičské pokladny, jejímiž členy byly i manželky hasičů. Po roce 1948 bylo úkolem hasičského sboru, kromě hašení požárů, i hlídkovat při velké vodě na Jizeře. Hasiči také pomáhali při záchranných pracích o velké průtrži mračen v Korytech v roce 1950.

Nařízením Ústředního svazu čsl. hasičstva v Praze a Okresního národního výboru v Mladé Boleslavi, byl v roce 1951 přejmenován „Sbor dobrovolných hasičů na Loukovci“ na „Požární sbor v Loukovci“.

Sbor se postupně rozrůstal. V roce 1954 se uskutečnily na Loukovci úpravy požární zbrojnice v budově bývalé fary. Kromě hašení požárů, kterých bylo za socialismu relativně málo, se požárníci zúčastňovali akcí, kde jich bylo potřeba. V roce 1976 zorganizovali týdenní výpomoc při zavlažování vojtěšky u JZD Loukovec a ve spolupráci s Tělovýchovnou jednotou Loukovec uspořádali dvoudenní stanový tábor mládeže v Hubálově na louce u Jizery. V roce 1987 byla dokončena výstavba požární zbrojnice, která trvala tři roky. Budovala se v akci „Z“ a na jejím dokončení se podílelo několik desítek brigádníků, především pak požárníků. Po roce 1989 se požárníci přejmenovali opět na hasiče. Jejich činnost v Loukovci byla v dalším desetiletí opět velice pestrá. Za finanční podpory obce se zúčastňovali okresních a oblastních soutěží, svým bojovným nasazením často dosahovali úspěchů a umísťovali se na předních místech. Jednotka hasičů v Loukovci je zařazena v JPO: III. Technika: CAS 32 Tatra 148, Ford Transit. Počet členů zařazených v zásahové jednotce je 14.

„Tělocvičná jednota Sokol pro Loukovec a okolí“, součást Pojizerské župy, byla založena 25. května 1903.

Na počátku čítala 22 členů činných a 15 přispívajících. V průběhu roku 1904 se členská základna rozrostla celkem na 53 členů. Na následujících valných schůzích bylo schváleno pořízení stejnokrojů za obnos větší než 800 K a termíny cvičení – v neděli dopoledne a ve středu večer.

Narukováním do I. světové války činnost Sokola v Loukovci ustala. Po válce si Jednota zřídila pobočky v Chocnějovicích, ve Březině a v Sezemicích. V roce 1920 sokolové cvičili na sletu v Praze, v dalších letech se zúčastnili cvičení v nejrůznějších místech širokého okolí. Za okupace v roce 1941 byla činnost Sokola v Loukovci zastavena. Aktivní složkou sportu byl za války sportovní fotbalový klub Hubálov, který v letech 1941–1945 sehrál mnoho mistrovských a přátelských zápasů s okolními i vzdálenými sportovními kluby.

V dalších desetiletích byla Tělovýchovná jednota Sokol v Loukovci spolu s požárním sborem jednou z nejaktivnějších organizací při pořádání sportovních akcí pro děti a mládež.

V roce 1993 byla nejpočetnější organizací v obci. Od počátků spolku je hlavní náplní jeho činnosti cvičení. V zimě se cvičí v tělocvičnách ZŠ Loukovec a SOU Hubálov, tenisté jezdí do haly v Turnově nebo Mnichově Hradišti. V programu je i zimní pingpongový turnaj, při zamrzlé Jizeře se pořádají vyjížďky na bruslích a při dostatku sněhu se zapojí do akce i běžky. Populární a zajímavý je zimní pochod s baterkami pro děti, kterého se účastní s radostí i rodiče. Každou zimu se také buduje umělé brusliště mezi tenisovými kurty a areálem základní a mateřské školy. V letní sezóně se pořádají sportovní hry pro mládež, turistické a cyklistické výlety, na tenisovém kurtu se hraje prakticky stále. V hlavní sezóně probíhá každoroční tenisový turnaj, ať už na místním kurtu nebo, při hojnější účasti, pronajatém. Kromě sportovních aktivit pořádá Sokol Loukovec různé kulturní a společenské akce a setkání.

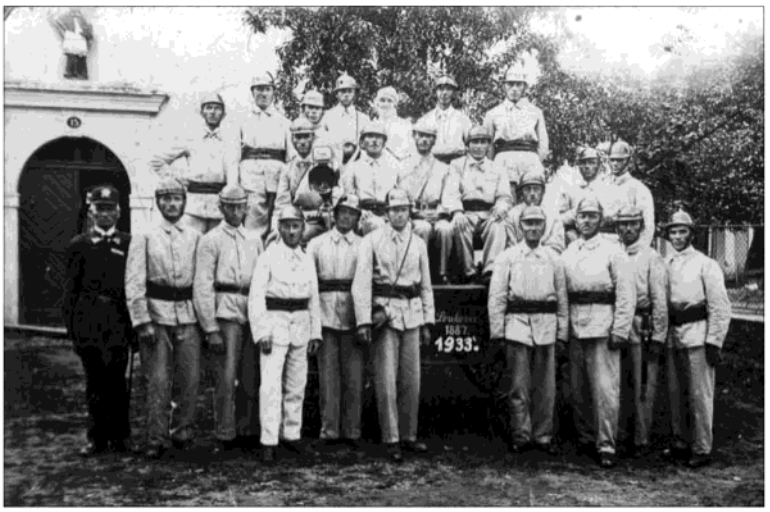

Hasiči z Loukovce před farou v roce 1931. Na fotografii je ve výklenku nad dveřmi do fary soška sv. Jana Nepomuckého, která se do dnešních dnů nedochovala.

Hubálov

Pod Loukovcem, na pravém břehu řeky Jizery, stával od starodávna mlýn, ke kterému se časem přidružilo několik stavení. Dnešní místní část obce Loukovce, Hubálov, byla kdysi samostatnou obcí. Měla i svého rychtáře. Osada ležela na velice důležitém místě, jelikož zde byl přechod přes řeku Jizeru. Ve starých dobách zde překračovali řeku poutníci, obchodníci se zbožím, vojska a poddaný lid. Později zde vrchnost vybudovala dřevěný most, stržený velkou vodou v roce 1734. Jelikož skoro každým rokem velká voda „brala mosty na Jizeře", bylo zde během staletí postaveno dřevěných mostů několik. Od staro-

Mlýn v Hubálově č. p. 6. Pohled na obytné stavení a mlýnici před vyhořením 5. 7. 1931. V zadním prostoru obytné budovy byla pekárna, kde se mísilo těsto ve velkých dřevěných dížích. Z mlýnice vpravo se mouka přepravovala dřevěnou visutou lávkou do skladiště (budova vzadu ve dvoře) a odtud se po šoupačce nakládala na valníky k rozvážce. Přízemní prostory sloužily jako chlévy a dřevníky. Chléb – komisárek – se z pekárny ponejvíce rozvážel vojenskému útvaru v Turnově.

dávna stála v Hubálově roubená krčma krytá došky, pozdější č. p. 2. Prvním známým majitelem hospody byl v roce 1709 Václav Majer. Kolem roku 1860 si chalupu-hospodu č. 2 v Hubálově koupil Karel Knebl z Loukovce č. 12. V majetku rodiny Kneblů zůstala hospoda po několik generací. Před první světovou válkou zde působil František Knebl, který býval také převozníkem.

Poblíž hospody stávala na podstavci socha sv. Jana Nepomuckého řezaná ze dřeva z počátku 19. století. Zejména výletníky z okolí Mnichova Hradiště vedla do Hubálova příjemná procházka kolem vrchu Káčov. Za osadou Hradec pak turisté sestoupili strmou cestou k Jizeře, kde zazvonili na převozníka. Ten je s pomocí lana dopravil v loďce na druhý břeh a za převoz přes Jizeru vybíral 2 haléře. Útulný dřevěný hostinec s tančírnou býval hlavně o nedělích stále obsazen. K hostinci čp. 2 přiléhala velká zahrada pro letní posezení. Hospoda v roce 1941 do základů vyhořela a navždy zanikla. Na jejím místě dodnes stojí obytný třípatrový panelový dům.

Když počátkem dvacátého století postavil pan Josef John v blízkosti mlýna budovu č. p. 17, malou mechanickou tkalcovnu a šlichtovnu s elektrickým pohonem, musel zmodernizovat i mlýn. Vyřadil mlýnské kolo a místo něho dal v roce 1904 namontovat Francisovu turbínu o výkonu 150 HP. Po roce 1948 byla elektrárna znárodněna a v jejím vlastnictví se střídaly středočeské, severočeské a východočeské energetické závody. Rokem 1992 se začíná psát nová epocha této MVE. V restituci ji zdědil pravnuk Josefa Johna, Břetislav Hybler z Ohrazenic u Turnova. V březnu roku 2000 (kdy byla velká povodeň, která poničila mnohá zařízení) dostala elektrárna novou fasádu. Náročných oprav se dostalo i ostatnímu zařízení MVE a dnes je toto dílo díky majiteli v perfektním stavu.

Jak už bylo zmíněno výše, začátkem dvacátého století postavil pan Josef John, velmi podnikavý člověk, v blízkosti mlýna malou továrnu č. p. 17 – mechanickou tkalcovnu a šlichtovnu s elektrickým pohonem strojů a elektrickým osvětlením. Tkalcovna byla v roce 1927 prodána Ing. Herbertu Antonínu Hopfemu, Němci z Jablonce nad Nisou, a přeměněna na sklárnu a brusírnu. V roce 1936 koupil továrnu v Hubálově Ing. Břetislav Hybler. Po válce, v roce 1947, zde založil Ing. Břetislav Hybler elektrotechnickou dílnu, která pracovala až do roku 1950. Poté byl podnik zlikvidován a majitel poslán do pracovního tábora v Jáchymově. Znárodněný objekt převzal podnik Kovodělné družstvo v Liberci. Tovární objekt převzalo v listopadu 1951 Ústředí pro mechanizaci zemědělství, které mělo zkratku U.M.E.Z, a zřídilo zde učebny pro dorost, za

účelem vyučení traktoristů a řidičů zemědělských strojů, automobilů a kombajnů. V 60. letech byly postaveny nové budovy. Státní Střední odborné učiliště v Hubálově zajišťuje v současnosti výuku tříletých oborů opravářské práce – automechanik, opravář zemědělských strojů, instalatér a strojní mechanik. Ve všech případech mohou žáci získat kromě výučního listu i řidičský a svářečský průkaz a předpoklady k absolvování nástavbového studia ukončeného maturitou.

Současnost obce

V roce 1999 obecní zastupitelstvo provedlo průzkum mezi občany zaměřený na zájem o plynofikaci obce. Zájem byl veliký a občané podporovali zastupitelstvo, aby tato velká investiční akce byla realizována. V roce 2008 se obec zapojila do vytvoření MAS (místní akční skupiny) „Český ráj a střední Pojizeří" a v MAS pracuje dodnes. Přes MAS se podařilo úspěšně podat a zrealizovat několik projektů, které dotačně podpořil Zemědělský intervenční fond. Jednalo se o projekt „Bezpečně v obci ve dne i v noci", který řešil výstavbu veřejného osvětlení do Hubálova, rekonstrukci místního rozhlasu a osazení místních komunikací dopravními značkami.

Velkou akcí, kterou uspořádala obec Loukovec v roce 2009, byl „Den obce". Hlavní událostí toho dne bylo svěcení obecního praporu a znaku obce, které slavnostně proběhlo v místním kostele.

Obec Loukovec se v roce 2011 pustila do celkové rekonstrukce budovy základní a mateřské školy. Tato rekonstrukce byla spolufinancována Státním fondem životního prostředí ČR v celkových nákladech 5 mil. Kč. V roce 2012 se realizoval zmiňovaný projekt Revitalizace veřejných ploch. Obsahoval úpravu všech veřejných ploch nacházejících se u hasičské zbrojnice, tenisových kurtů a křížku na rozcestí. Součástí těchto změn bylo vybudování dětských hřišť u hasičské zbrojnice a v areálu základní a mateřské školy, doplněné o nové brouzdaliště.

Byla také zhotovena replika křížku na rozcestí. Z původního křížku byl použit pouze renovovaný kříž. Torzo původního křížku bylo postaveno u kostela. V roce 2012 také proběhla rekonstrukce hasičské zbrojnice.

Mezi další důležité projekty v posledních letech patří záchrana loukoveckého kostela. V roce 2012 si obec pronajala budovu kostela a připravila kompletní projektovou dokumentaci její rekonstrukce včetně opravy hřbitovní zdi a soch stojících naproti vstupu do kostela. V červnu roku 2014 přijala obec do svého majetku na základě darovací smlouvy od litoměřické diecéze budovu kostela i s přilehlými pozemky. Každý rok obec pořádá v kostele adventní koncerty za velkého zájmu občanů.

Sv. Josefa – ochránce svaté církve – od Josefa Hlaváčka z Turnova, věnoval v roce 1898 Josef Němeček, farář z Loukovce. Socha stojí u polní cesty do Loukova, nazývané „Zelená cesta". Socha byla v r. 2013 zrestaurována.

V roce 2013 byla z peněz obce zrestaurována socha sv. Jana Nepomuckého.

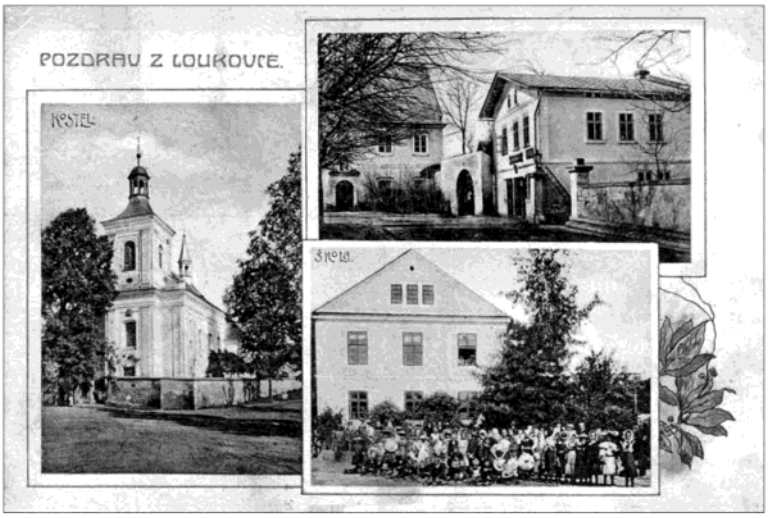

Škola, kostel, fara...

V roce 2013 došlo také k opravám soch stojících v nedalekém okolí. Jde o sochu svatého Josefa na zelené cestě do Loukova a sochu svatého Jana Nepomuckého stojící na cestě ke Straškovu. V následujících letech se také připravuje oprava sochy sedícího Ježíše Krista, nacházející se u silnice k Loukovu.

Každým rokem probíhá na sále v budově hasičské zbrojnice několik společenských akcí. Je jím Hasičský ples, Sokolský ples a Zástěrkový ples, doplněný maškarním bálem pro malé děti a jejich rodiče.

Důležitým plánovaným projektem v obci je výstavba splaškové kanalizace. Na tuto kanalizaci budou napojeni všichni občané Loukovce. Kanalizace se napojí na již stojící čistírnu odpadních vod v Hubálově, která byla vybudována v roce 2008.

Loukovec je dynamicky se rozvíjející obcí s dobrou občanskou vybaveností. Chce se stát příjemným domovem pro své obyvatele, odpočinkovým místem pro chalupáře a přitažlivým místem pro české a třeba i zahraniční návštěvníky.

Obecní zastupitelstvo v Loukovci, které pracuje od roku 2014 ve složení Tomáš Patočka – starosta, Naďa Kudrnáčová – místostarosta, Milan Hanzl – místostarosta a zastupitelé Eva Kopalová, Radek Koťátko, Michal Váňa a Hana Kudrnáčová, se i nadále snaží pro své obyvatele vytvořit podmínky pro spokojený život.

Obec Loukovec, která leží uprostřed dominantní přírody s krásným rozhledem, si zcela jistě svým kouzlem získá srdce každého návštěvníka. Klidná poloha a blízkost řeky Jizery ji předurčuje k tomu, že je vyhledávána zájemci o příjemné a klidné bydlení uprostřed zeleně.

Helena PRŮŠKOVÁ